

“માધવમૂલક”

નાટકનાં ગાયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
વાંકાનેર નવિન આર્યોદય
નાટક કંપની.

આવૃત્તિ પહેલી. પ્રત ૧૦૦૦.

અમદાવાદ.

મામાની હવેલીમાં અમદાવાદ યુનાઇટેડ
પ્રિન્ટીંગ એન્ડ જનરલ એજન્સિ કંપની
“ લિમિટેડ ” ના પ્રેસમાં.
રણછોડલાલ ગંધારાએ છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૪૨.

સન ૧૮૯૬.

(સર્વે હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

કિંમત યે આના.

“માધવમૂક્તા”

નાટકનાં ગાયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
વાંકાનેર નવિન આર્યોદય
નાટક કંપની.

આવૃત્તિ પહેલી. પ્રત ૧૦૦૦.

અમદાવાદ.

મામાની હવેલીમાં અમદાવાદ યુનાઇટેડ
પ્રિન્ટીંગ એન્ડ જનરલ એજન્સિ કંપની
“ લિમિટેડ ” ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૫૨.

સન ૧૮૯૬.

(સર્વે હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

કિંમત બે આના.

અર્પણ પત્રિકા.

શ્રીયુક્ત વિવેકસાગર ત્ર્યુડામણિ પરી.

શ્રી ગીરધરલાલ છોટાલાલ.

મુ. ખંભાત.

આપ તનમન અને ધનથી અહર્નિશ આ કંપનીને મદદ કરતા આવ્યા છો. આ કંપની આપની પોતાનીજ છે, એમ સમજી તેની ઉન્નતિને માટે ખંતથી ગમે તેવાં સાધસ કરવાને પણ ડરતા નથી અને અહોનિશ તેના ઉદયને માટે શ્રમ લ્યોછો; તેના બદલામાં આપની પવિત્ર શેવામાં આ એક લઘુ ગ્રંથ મુકુંધું તેનો સ્વીકાર કરશોજી.

લી. આપનો

શુકલ. દયારામ રામજી

મેનેજર.

વાંકાનેર નવિન આર્યોદય નાટક કંપની.

“માધવ મુક્તા” નાટકનાં ગાયનો.

અંક ૧ લો.

(સુત્રધાર).— (૧)

અવધના વાસી, દશ શિશના વિનાસી. જય
રમ્ય રસ રાસી, અવિનાશી, ગુણુ આમ છો.
અસૂર ઉડંડ, ખંડ ખંડથી જવાસ જુથ.
ખંડન ધુમંડ, ધનશ્યામ છો.
ધર્મ ધન ધામ, વિભુ વ્યાપક છો હામ હામ.
પરમ અભિરામ, સચરાચરના શ્યામ છો.
વયન વયન ક્ષીર, સાયનાર સયન સદા.
રાજીવ નયન રમણિય અતિ રામ છો.

(૨)

કટી કીંકની ધ્વનિ ગાજે શ્રવણે શબ્દ પડે છે એ સારા.
ઝાંઝર પાયે ઝમકે, આવે વેગે વીરહ દમન દારા.

નટી—

(૩)

મનોહર બાગમાં, બહાર બે શુભાર ખીલી.
મોહ કંદ વસંત, શોભા વર્ણવી શકુ ના,
અધિક અનુ રાગ.—મનોહર.
આત્ર વૃક્ષોના પરે, પર પક્ષિ ગાવે ગીત.
હર્ષ અધિક ઉપજાવે વિનોદના વિભાગમાં—મનોહર.

(૬)

(૪)

મગન થયું મનરે, ખુખી કારક ખુખ ખુશાલી,
નૃપતિનો જનમ દીન આજે, સૌધરધર મંગળ છાજે.
દ્વાર દ્વાર દરબારમાં, બાંધે બાંધન માળ.
ગીત મનોહર ગાયતાં, કોકિલ વયતી બાળ.—મગન.
સચરાચરનું સુખ સારૂ ભૂપ ભુવન પ્રભા પરવાઈ.
મણિ માણુક મોતીના ચોક પુર્યા ચતુરંગ;
પર્મ પતાકા પરખીને ઉર પામે ઉછરંગ.—મગન.

મેઘલો—

(૫)

બાપા રખે સડાવતા રીહ. હે. ટેક.
મારી માડી મને મારીને ઉલટી પાડે ચીહ. હે.
કાલાવાલા મેં ધણા કીધા પણ, ગાંડીને કાંઈ ગમસે.
ઘોઠો લઈને ધડ, ધડ, ધડ,
હવે જીઓને જવાબ દેશે ઝટ, ઝટ. હે.
એ ખોટા, ખોટા; એ બાપા ને ને.
કજી દાડી પડ કરીને, ભારે દેશે બીહ.—એ. બાપા.

પુજી—

(૬)

આગ ઉપર કરો ન સોકરા તાણું તમે
સોકરા તાણું તમે, માઈ દીલકું દમે. ટેક.
અટકસાજો એ આપણો સૈયો.
ગાજો દેસે તે લગાર ના ગમે—આમ.
ધરતું તો કામ કદીએ નથી કરતો.
રખડોઓ સૌ સાથ રાત દીવસ રમે—આમ. |

આપણો કસબ નથી આવડતો એને.

હારે, હારે, જબારઈથી જમે—આમ.

જગલો—

(૭)

હાંભળ વાત કહું હાસી. કળજી પ્રેમદાની. (૨)

ધરના ધણીને મારે ઘોકલેરે લોલ.

પાડોશી પર પ્રીત ભારી. દીયે હાહુને માર.

રાત દિવહ અપાર. હાં.

ખાવા દીયે ન કદી ખાંતથીરે લોલ.

રીંહાયસેં રાત દાડો. દીયે દારણુ દુઃખ

બળી જાઓ એનું મુખ. હાં.

કુંવારો ન ખુબ લેર સેરે લોલ.

પરજ્યા પહતાય મન માંહી.

ખાપા હાસું કીયો સો. હીખ હોને દીયો સોરે.

જગલો—

(૮)

ઉભીરે રાંડ તને બંધાવું માલનો મોટલો.

જમી ઉપર હું પસાડુ જાલી સોટલો.

મેઘલો—ખાપા બસ, બસ, બસ. (૨) ઉભીરે.

પુ'જી—વના વસારે થીયા સૈયાની કોર હું.

હારા દેખાઓ ઈમ કરો. અમારું જોર હું.

હું સું, અબળાની જાત. (૨) ઉભીરે.

જગલો—રીંહુ બાળેસે ફોકટ મને શીદ ફાવડી

વસાર, વસાર, કેમ બેકી ગમ્મસે આવડી.

બોલો, જેમ તેમ સેમ (૨) ઉભીરે.

મુક્તા— (૯)

અરર કર્મની ગતિ વિચીત્ર છે અતિ એ,
એ, એ, એ.

વિપત્તિના વિકારથી મુગ્ધ છે મતિ. એ.

માત તાત બ્રાત સ્વર્ગમાં ગયાં અરે. એ.

કાકી માલ્યરા હૈયાની હામ સૌ હરે. એ.

લેશ ના દયા ધરે, કલેશ બહુ કરે. એ.

મુક્તા— (૧૦)

જે જગકર્તા, જે જગભરતા;

ખગધર, નગધર, જગ ધરજે

હર ધરી અરજી આ કીંકરીની

સુખકર, દુઃખહર, દુઃખહર જે

શરણે તારે ચલ્ય મુજ વારે

જગપતિ મમશિર, કર ધર ધર. જે જગકર્તા.

દીવાળી— (૧૧)

બનો સૈયર શું આવાં અધિર. ધરો ધીર, ધરો

ધીર (૪)

દુઃખ દુર કરીએ શ્રી હરિ સમરી એ (બેની)

સહુ સુખ સુખદ શરીર. સખી સુણુ સહુ.

નેણે નીર, ભીંજે ચીર, આ શરીર વાગે તીર.

તગ્દીર છે અમીર, તગ્દીર છે અમીર
નક્કી સમજી ને સખી બનો સુધીર. બનો.

મુક્તા— (૧૨)

દુઃખમાં પડી હું આ કરણી નડી શું
કરું શું ઉપાય, લાગે લાય, ન રહેવાય (લાય) દુઃખમાં.
તાત માત સૌ ગયાં વિસારી
બની દશા દુઃખ દાયક મારી.

પલપલ ઉર અકળાય, ગભરાય, મમકાય અરે હાય. (લાય).

દીવાળી— (૧૩)

કર નહીં ચિંતા કાંઈ બેની (૨).
મોદ ભરી મનમાંહી બેની (૨). કર નહિ.
સફળ કાજ સૌ તારું થાશે. સંકટના દીન સર્વ જાશે.
સુખ થશે સમુદાઈ બેની કર નહીં..
મન ધાર્યો મન ભાવ નમળશે દુઃખ દાવાનળ ઈશ્વરદળશે.
જશ પામીશ જગમાંહી બેની. કર નહીં.
રજા લઉં છું હવે બેની, ધીર ધરી રહે જે મૃગનેની.
કાલે આવીશ આંહી બેની. કર નહીં.

કુમતિ— (૧૪)

જાણી મેં આજ નાદાની તમાગ તારી જાણી.
પુત્રી પ્રમાણે જાણી, ઉછેરી દયા આણી.
જાણીતી મેં તો શાણી મદમાં શું મૂર્ખ બરાણી,

મુક્તા— કૃપાળુ માત, કૃપાના તબ્બે શર્ણુગત ધારી
શેતું છું સદા ચરણ માતુ મારી.
આમ હે મશ પાળુ છું હૈયામાં હર્ષ ધારી.

કુમતિ—રાખે ન મારી પરવા,

મુક્તા—તત્પર છું સેવા કરવા.

કુમતિ—શીખી શું વ્યર્થ ઉચરવા;

મુક્તા—કંકાસ કરો શું કરવા, હું દીન દારા, સ્વધર્મ ધારા
પાળું સારા.

કુમતિ—પ્રપંચ તારા મેં સર્વે લીધા છે જાણી.

જાણી મેં આજ.

મુક્તા— (૧૫)

માતૃ આશરે છું આપને,

આજ મારો કે આપ તો ઉગારો રે માતૃ. ટેક.

આ તન મન અને ધન તણા અધિકારી છો આપ.

જનુ વિમુજ જો તમ થકી લાગે મારે શીર પાપ. માતૃ.

આપ સમોવડ અવનીમાં, અવર પ્રીયે નહીં કાચ,

મમ્મ રહું મનમાં મહા આનંદ તમારો જોઈ. માતૃ.

કુમતિ— (૧૬)

બક બક શાને કાજ કરે આજ આતે શું કહેવાય.

અરે ફર કરે દુર, તારું મુખ દીયે દુઃખ.

અરે તારું દરશન કરવાથી સુકે છે મારી કાચ.,

તારી સહુ પ્રીત, જાણી મેં ખચીત.

અરરર હાય મારા ઉરમાં લાગે લાય. બક બક.

અલયસિંહ— (૧૭)

કરે કેમ કામની ક્રોધ કલેશ.

હયા તથ દીલમાંથી કરે કેમ દીકરી ઉપર દેશ. ટેક.

કાઈ દીયે દીકરી નથી કરતી તાહરે ગુન્હો લગાર.
અરે તું લગાર, દયા દીલ ધાર, નમેરી નાર,
હાર્યો કહી હું તને બહુ વાર. કરે કેમ.
માન્ય માન્ય તણ ગુમાન કર વિચાર કાંઈ ગમાર.
કરૂં પોકાર કરે શું અન્યાય જોયો નહીં જાય,
ઉર અકળાય, અરે હાય હાય. કરે કેમ.

અભયસિંહ— (૧૮)

હાય હવે શું કરવું, ઉપાય મુજને એકે ના સુઝે,
આ દુઃખ ક્યાં ઉચરવું ક્રોધ જવાળા આશી રીતે ખુઝે.

કુમતિ— (૧૯)

જાઓરે આવું કરવું કંથ ના ધટે તમોને.

અભયસિંહ—આધિન તારે પુરણ પ્યારે,

કુમતિ—જાણ્યા પ્યારે, જાણ્યા પ્યારે;

અભયસિંહ—શાને ધારે વહેમ લગારે, વારે વારે જાઓરે.

અંતરમાં શું આમ વિચારે, આ શું ધારે, દેશી ભારે

કુમતિ—પડી છું હાય તમારે.

અભયસિંહ—તું શાને હિમત હારે;

કુમતિ—હાય મરવું પડશે મારે. જાઓરે

બુદ્ધિસાગર— (૨૦)

સુખ કારી, દુઃખ હારી, મળી નૃપ લાયક નહીં નારી.
અંદ્ર છળી હારી. ટેક.

ધણા દિવસ દેશાવર ફરિયા મસ મમતા મનમાં ધારી
ગતિ વિપરિત થઈ, મતિ મુરઝાઈ ગઈ, દશે દિશા

જની દુઃખ કારી.

ઉપાય સુઝે નહીં શું થાય. હર, હર ભારી ખુવારી.
ગલજી—ગુણિયત વીર ગભરાઓમાં ઉરમાં આપ લગાર.

ધિરજનું ફળ આપશે કષ્ટ હરણ કિરતાર.

ઝો પ્યારા ખેદ ન કરીએરે, તમે જનોરે સધિર.

સુખકારી, ભારી, ભારી, ભારી, ખેદ ન કરીએરે.

ગલજી— (૨૧)

સહુ સફળ શ્રમ થયા સુખદા;

કનડે નહિ કલેશ હવેથી કદા.

થયા દિવસ દુર સહુ દુઃખદા,

જગદીશ સાનુકુલ સંત સદા.

અતિ મોદ મહા મનમાંય યદા,

ટળ્યા તનના તાપ ત્રિવિધ તદા.

આજનો દિન (ગહુ) આનંદકારી,

સમાચાર સાંભળ શું સુખકારી.

સુજશ પાત્ર થશું આઘડી મારા પ્રીય ભાઈ;

દીવાળી— (૨૨)

સફળ કાજ સહુ થાશે, ધીર ધરી ગનમાંહી રહો ભાઈ;

હરદમ રહો હુલાસે; સુંદરી ગળશે નૃપને સુખદાઈ.

બુદ્ધિસાગર— (૨૩)

રમ દીયો આજે (૨) જેનીરે ટેક.

માગી માફ કહું કરજોડ — રજ.

ધણા દિવસ થયા ગામછોડ્યાને.

ચિંતા છે ચિત્તમાં ગમે ન મુજને ક્યાંય. રજા.

ખુશી ખબર બલદી ભૂખને દેવા.

ઉકંઠા અપરંપાર થાય છે વારંવાર. રજા.

એ માસ અંદર અહીંયાં આવીને,

કરવું છે સાર કામ, હૈયે ધરીને હામ. રજા.

ગલજી— (૨૪)

મનોહર મુર્તિ તારી, ક્ષણ વિસરે ન વિસારી;

નીરખી છે જ્યારથી નારી, પડ્યો છું પ્રેમવશ ખારી. ટેક.

મને એવી લગની લાગી, બનું સુખ દુઃખનો ભાગી;

કરી મહેનત મનધારી, પ્રીયા તુજને કરીશ મારી. મનોહર.

બની જોડી સરસ સરખી, પ્રીતિની રીત મેં પરખી;

નથી રહેતી ધીરજ ધારી, કહું શું વાત વિસ્તારી. મનોહર.

ગલજી— (૨૫)

ના છોડું એ નાર (૨).

ચંદ્રમુખી, મૃગનેની, મનોહર રૂપ ગુણ પારાવાર. ના.

ગજગમનીકલ, કાકીલવેણી, ઉત્તમ તન આધાર;

ત્રિલોકમાં રંભા રતી સમનો, ગર્વ સર્વ હરનાર. ના.

રસે રસીલી સુંદરી શાણી, સદા શાંત કરનાર;

આ ભવસાગર વિના પ્રયાસે, તારીને તરનાર. ના.

ઝીણા— (૨૬)

તમે શીકર કરો ન લગાર,

મુદ્ધ ધરી મનમાં રહો મગનમાં;

અરજ શ્રવણ ધરી લેજો યાર—ટેક.

(૧૪)

કામ તમારું, સર્વ સુધારું;
એ પણુ ધારું, હામથકી;
દુઃખ વિદારું, હામ ન હારું;
ખોલ ઉચારું, સર્વ નક્કી.

મંતર જાણું, જંતર જાણું, તંતર જાણું અપરંપાર;
થાઓ કારે અધીર જાઉં, જાઉં, જાઉં. તમે.

ઝીણા—

(૨૭)

કરું સફળ કાજ સહુ આજ હું,
નિમકહલાલી ખેશક ખનીને,
ઉત્તમ અગણિત યત્ન કરું—કરું.
મમ જાદુનો મહિમા મહીપર,
વિસ્તાર અભિરામ હામધર;
આ ધન વનથી વિકટ વિધનથી;
સચીવ જઈ શકે નહિ ધર—કરું.

શુદ્ધિસાગર—

(૨૮)

જવાળ જાગી જવાળ, રગરગપર ધરી રાલ;
હજુરીએ ખોળ્યું નામ, કર્યું હરામીનું કામ.
રહ્યો ધરી કૂર હામ, એ પાપી લા;
પરમ ધરમ સૌ એણે ખોળ્યું હાલ,
નજર ધરી બદલાલ—જવાળ.
કરો નહિ કોષ કદી, નીચની પ્રતીત;
નીચ તે તો નીચ કરે, અનીતિ ખચીત.
ધરમ ઉપર ચીત કરે નહિ કદી પ્રીત,

અરે મુજ મન સહી, યાર અતિ ખેદ સહી;
ધડી ધડી પત્ર પત્ર કડીણ કરાલ—જવાળ.

ઝીણા—

(૨૯)

જાઉં બદન ઉપર બલિહારી,
ભલે પધાર્યા મદન બિહારી;
સરસ મળી તક સુખકારી—જાઉં.
આવો આવો પ્રીતમ આવો,
રંગે રમશું અધિક ઉમંગે,
અલખેલા અનંગ ઉછરંગે;
સ્વામી સદા રહીશું સંગે,
વિનોદ વિધી વિધી વિસ્તારી—જાઉં.

બુદ્ધિસાગર—

(૩૦)

મોહ મોહની ભરી (૨) જાણી તને દુર દુર મુજથી.ટેક.
કપટ ખાર કોને બતલાવે, નાહક નેણુ નચાવે,
એવો કોણુ અકરમી હોય કે, તારી પાસે આવે;
શિર કલંક ધરી (૨) જાણી તુને દુર દુર મુજથી;

ઝીણા—વાલમ આવા બોલ નહિ બોલો, હું નહિ એવી નાર.

બુદ્ધિસાગર—ચુપ કરી ચાલી જા, નીચ તું નાશી જા;
લાગે નહિ કેમ કામની જરી.—મોહ.

ઝીણા—

(૩૧)

ઠંથ મનમાં છું મગનમાંરે,
લળીલળી હું લાગુ પાય—ટેક.
પધારો પધારો પીયુ આ ગૃહ અંદર,

મગ્ન કરો મન ગમતીરે;
કરીએ બહાર અહોનિશ યાર,
સકળ સમર્થ્યુ આજ તમેને;
તન મન ધન પીયુ તન મન ધન,
મારા અંગમાંય ઉમંગ ન માય—કંથ.

બુદ્ધિસાગર— (૩૨)

પ્રીયા મનહરની (૨) દુઃખની, તનની, મનની, ધનની, ટેક.
સુંદરી સુંદર તવ મુખ શોભે વિઘ્નવત્ મધુરત્ કરની. પ્રીયા.
મખમલ અમલ, કમલ દલ કોમળ તદ્દવત્ કાયા તારી;
એ કાયાપર મમ મન આશક, જેમ મધુમાલતી નારી. પ્રીયા.

બુદ્ધિસાગર— (૩૩)

ધુતારીએ મને દુઃખ દીધું અપાર, અપાર, અપાર.

હે જમાદાર મારોને માર, વિચારશે નહિ તમે લગાર,
ઝીણા—વિનવી વિનવી માશી માગું, પાવ લાગું, આપને હું,
૧ સિપાઈ—ચૂપ બોલ નહિ, માર મારો સહી,
૨ સિપાઈ—આવ લુચ્ચી અહીં, શીઠ રોકી રહી,
જમાદાર—કપટી છે એ બિચારણી નાર—ધુતારીએ.
ઝીણા—હું શરણે છું દીનબંધુ, કરો ક્ષમા ગુન્હો ગુણ સિંધુ;
બધાય—છટરે.....છટરે.....ફટરે.....ફટરે.

રે દુરાચરણી દૂર અરે,
ખાવીંદ ભુલ થઈ છે ખરે;

માર.....ખાય.....જાય.....નાર, ધુતારી.

(૧૭)

અંક ૨ જો.

માધવસેન— (૩૪)

દૈવ આશું કીધું તે આ વાર પ્રધાન મારો પ્રાણથી
ખારો મુજથી ન્યારો તે,

સુતો લાગે એ વીના સંસાર—દૈવ.

હે જગસ્વામી અંતરયામી અમરઅનામી અગણીતનામી,
કેશવકામી અજરઅકામી સુમગુણગ્રામી નાથ નમામી;
સંકટ કાપો સુજશ થાપો ને સુખ આપો સચીવ
મીલાવો આ વાર—દૈવ.

માધવસેન— (૩૫)

મનહર આ છપ્પીવાળી મનમાહરે વસી,
જેના મુખ મંજુ આગે (૨) શરમાય છે શશી—મનહર.
મોતીથી માંગ પૂરી રહી છે જો લસી,
જમુનાના જળમાંહી (૨) જેમ ગંગાજી ફસી—મનહર.
જાણે આ મૃગનેની મુખ જોલશે હસી,
મળે આ માનુની તો (૨) ફેર ન્યુનતા કસી—મનહર.

ધુન્ધિસાગર— (૩૬)

સુણો વિનંતી સદગુણી નૃપાળ મારીરે,
હ્યો સ્વીકારી હ્યો સ્વીકારી હ્યો સ્વીકારીરે. ટક.
દેખ્યા મેં સર્વે દેશો વળી વિવીધ પ્રકાર વિદેશો,
ભરતો ન મઠ્યો અંદેશો;
આપ યોગ્ય દેખી નહી કોઇ નારીરે—સુણો.

(૧૮)

શીલવંત સદા સુખકારી તવ લાયક એક નિહાળી,
આ સુંદર રાજ્યકુમારી;
આપનો સંબંધ કીધો છત્રધારીરે—સુણો.
એ કન્યાએ પણ કીધું તવરૂપ રસામૃત પીધું,
તન મન ધન તમને દીધું;
પ્રીતમ પ્રવીણ આપને વિચારીરે—સુણો.

આધવસેન— (૩૭)

સાંભળી સુખેથી પ્રીતી થકી તારી વાત,
થયો આજે આનંદ અધાત. ટેક.
રંગ તુને રંગ તુને રંગ છે પ્રધાનજી,
અહો મમ ખારા સદૃશુ તારા,
નીરખી મગન થયો બ્રાત;
તેં નેકી પાળી બલી ભાત—સાંભળી.
સુખસત વીલસત સુખદ્ દીવસ છે,
મન તન મારૂ સુખવત સારૂ;
કામ પુરું થયું આજે હું જાઉં હવે પરભાત—સાંભળી.

કુમતિ— (૩૮)

કાદુ કાદુ કાદુ ક્યાંઈક એ છોડીને હવે કાદુ-ટેક.
દેખું જો એને નયન થકીજો,
ઉર ઉપજો છે દુઃખ ગાદુ—કાદુ.
જશે જ્યારે એ મારા ધરમાંથી,
તારે તન થશે મારૂં ટાદુ—કાદુ.

(૧૯)

કુમતિ—

(૩૫)

શે ખુઝાય લાય હાય હાય હવે મારીરે,
એ છોડી દેખુ દુઃખનું ન લેખુ;
સર્વ વીસારી પ્રીત રીત એણે મારીરે,
અધિક ઉમંગે ગલજની સંગે;
આજ કાલ કાઢુ એવી વાત મેં વીચારીરે.

ઝીણા—

(૪૦)

ધરી મન હામ કરે તમારું હું કામ,
શોક તન્મેને તમામ દુઃખ દુર કરી (૨)
ધરો ખાધ ધીર સાલ્ય થાશે રઘુવીર,
કેમ થાઓ છો અધીર ખાલી ખેદ કરી (૨)
કામ થશે અરે સખી કામ શુભ થશે બેન,
ધરો ચીતમાંહી એન વાત ખરી કહું વાત ખરી-ધરી.

મુક્તા—

(૪૧)

નિશદીન ડરમાં કુખી દુઃખ સરમાં,
અરે શું કરે હું (અરે) મમે નહી ધરમાં—ટેક.
મુંઝાઉ રૂંધાઉ મહા એન નહી ચીત મહી,
ચાવત આવત દુઃખી હું અહો વિભુ મીન જલ વીના-નિશા.

કુમતિ—

(૪૨)

મારા હયાતણો હાર તું છે આરી દીકરી, ૧
ખાળું પ્રીત, હું ખચીત, ખરેખાત તારી સાથ—મારા. ૨
જહાલી દેખું મુખ તારું, સહું દુઃખ દમનારું, ૩
મન તૂત થાય મારું, તુથી ખીજું કાણુ ખ્યારું; ૪

તારા મનમાં ચીંત્યા કરી ન કાંઈ ૫

શાને ફિકરમાં ફેરે, ખેદ કેમ કરે—મારા. ૬

હુંતો તારા સુખે સુખી તારા દુઃખે દુઃખી, ૭

સદાય આહું સુખી નહીં જાણુ વિધુ મુખી—મારા. ૮

મુક્તા— (૪૩)

કરે પ્રીતથકી માત પીતાની સેવ,
તેજ છોડે જગમહી કીરતી મેળવે સહી;
સુખી તે સદાય રહે આજર અપાર લહે—કરે.
અતિ બવજલ જેહ વિના શ્રમ તરે નેહ,
જગપ્રીય એહ અતી વિમલ એહની મતી;
ધધર પણ એનાપર રાજ સકળ શ્રદ્ધીમાં એજ
અભેવ—કરે.

ગાલજી— (૪૪)

આપ્યું આપ્યું મને સુખ શ્રીહરી,
કાપ્યું કાપ્યું કષ્ટ કરણા કરી;
મળી મળીને જેથી ઝીણા જાદુગરી,
હરી હરીને મારી વેઃના હરી;
હમણા લાવશે એ નારીને,
મૃમલોચન મદ હરનારીને;
અંદ્રછખી અનુસરનારીને,
રૂપરતીનું હરનારીને;
ઝાલીને હાથ વા. વા. વા. વા.
લઈશું સાથ વા. વા. વા. વા.
મળીને સંગ વા. વા. વા. વા.
રમીશું રંગ વા. વા. વા. વા.

મુક્તા તથા ઝીણા— (૪૫)

નમુ વિશ્વનાધીશ હું પ્રીતથી નમુ હે માલીક નીતથી. ટેક.
વિશ્વપાલક નામ સમરૂં ખચીતથી ચીતથી હીનથી પ્રીતથી,
મમ મનોરથ સાર્ય ઇશ્વર—વિશ્વપતી પ્રીતથી.

સારંગ ધનુષ્ય ધરણુ બહુ નામી ભક્ત ઉધારણુ જયજગસ્વામી,
દાનવગંજન અજરઅકામી ભયભંજન પ્રભુ પ્રણમામી;
પ્રીત અંબર પ્રીતથી વિલોકી નૌત્તમ નેણથી,
સુંદરાકૃતિ સરસ સૌથી ચંદથી આનંદથી—વિશ્વ.

ગલજી—

(૪૬)

ખારી છખી સારી સુખકારી તારી તારી,
દુઃખ દમનારી ખારી પા અધર સુધા (૨).

પ્રીયા થઈ ખારી હવે ચાલ સંગ મારી,
હઠ તજી તારી નારી ખુબ મજા કરે (૨).

અભય કરૂં સંકટ હરૂં સલ ઉચરૂં ત્રીયા તુજને વરૂં,
લહેર કરીશું નિશદિન આપણુ પ્રાણુ પ્રીયા હવે સમજી જા;
સુખ પામીશ,

મુક્તા—ધીક ધુતા;

ગલજી—પ્રીયા મુજ થા;

મુક્તા—દુર ગદા.

મુક્તા—

(૪૭)

જારે જાર (૨) ઓ ખરે ઇશ્વરથી ડર અંતર,
નીકળ અહીંથી બહાર,
કાં ન કરે વિચાર,

(૨૨)

હું છું નિરાધાર, એવું ઉરે ધાર;
ધારે છે બિચાર, છે ધીકાર ધીકાર.

ગલજી—એવું વદે નહી નાર,

મુક્તા—દુર રહે મમાર.

ગલજી—પ્યાર ધાર પ્યાર ધાર—નર.

મુક્તા— (૪૮)

દુર દુરે તું દુર કુકર્મી કુપાત્ર કુર,
નીમકહરામી બની જરૂર આ શું વિચારે છે ઉર,
છે તું પાપી કુર કેમ કરે મગર,
ઠાકર કુર...જા તું દુર.

ગલજી— (૪૯)

છોડી દે હઠીલી દઠ તારી સલુણી ચાલ મારી મંગાથે,
મારી મંગાથે ખુબ ખુશીની સાથે—ટેક.

શશી મુખી તું સમજી જ્યારે સ્યામા આવા વિચાર સાને,
ખુશ કર મુજ મન,

મુક્તા—ચુપ ચુપ ચુપ.

ગલજી—માની જા તું,

મુક્તા—છટ છટ છટ.

ગલજી—હુઃખી ચામાં,

મુક્તા—ફટ ફટ ફટ.

દીવાળી— (૫૦)

યદ વાર બંધુને અતી અરે શી ગતી,
નવ સુજે કાંઈ ઈલાજ પ્રભુ તુજ ખોળે સૌની લાજ.

રહેવાતું નથી દીન રેન ચીતે નવ ચેન,
તજી ધરતું કારજ સધળું નિત્યે વરસે નીરજ નેન.
ધીરજ નવ નેક ધરાય અંતરમાં લાગે લાય,
ચિત્ત ચિંતાતુર નીત થાય અરે મુરઝાય મમ મતી
સુખ ના રતી—થઈ.

કારી—

(૫૧)

આવી છું ઉમંગથી વધામણી દેવાને બાઈ,
શુપની સંગ અહીં આવે છે તમારો બાઈ;
વધાવા કાજ મુજ બેન બરો થાળ મુક્તાના એન,
તત્પર થાઓ સત્વર સહી નહી પિલંબ કરો બાઈ.

દીવાળી—

(૫૨)

સુણી ખજર સુખદાન (સખી આ),
અંગમાં ઉમંગ ન સમાય સખી મારે;
પધારે છે તપને પ્રધાન (સખી આ).
મન મમતા પરીપુરણુ થઈ મુજ,
સુખ સંપત્તી હું પામી નિદાન—સખી.
પહોંચી મનની સધળી લાગ,
જાણે કંચનનો ઉગ્યો બાણુ (સખી).

માધવસેન—

(૫૩)

કઠણજ માનો કલયુગ આવ્યો પુન્ય યુન્ય કરવા,
નીમકહરામી નોકર બેઠા અધર્મ આદરવા—ટેક.
ધર્મ ન જાણે શર્મ ન આણે પાપ પ્રમાણે મમતા માણે.
ઝેર ન જાણે વેર વખાણે પર વનિતા વરવા—કઠણ.

(૨૪)

એ જોઇ ઉરમાં આગ ઉઠે છે દીલ દમે છે શોક સમે છે,
જીવ ભમે છે અરર મુજ ઉર યરથર ભરપુર;
હરીહર જગપર સુખકર દુઃખહર પરિહર સંકટ,
વિશ્વપતિનું મોદ ભુવન ભરવા —કઠણ.

માધવસેન— (૫૪)

અહીં આવીરે ક્યાં ગઈ એ અલબેલી,
નીરખ નીતમ નેનથકી (એ) મદન બાણુ ગઈ મેલી-ટક.
જાણે મનોહર કંચન વેલી આનંદ યુક્ત ઉગેલી—અહીં.
ચંદ્રમુખી ચીત ચોરી ગઈરે યોવન રંગથી રંગેલી—અહીં.

માધવસેન— (૫૫)

યેખી પ્રીયા મુજ ગંજુલ તારૂં ત્રમ થયું મન તારણી મારૂં,
મુકતા—

પ્રાણપતી જાઉ તમપર વારી પ્રીતમ પાવન કાંધી પધારી.
સુખદીધું સુખમા કર સ્વામી,

માધવસેન—વહાલી તેં વીરહ વેદના વામી;

મુકતા—પ્રાણપતી હું છું દાસી તમારી,

માધવસેન—તુંતો પ્રીયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી છો પ્રીયા મારી;

મુકતા—હું બલીહારી.

માધવસેન—હર્ષ અતી.

મુકતા—પ્રાણપતિ,

માધવસેન—ચુંબન દે અધરા મૃત પ્યારી;

મુકતા—આવે છે શર્મ મને છત્ર ધારી,

(૨૫)

માધવસેન—કર ઉમંગે.

મુક્તા—આવીશ સંગે;

માધવસેન— (૫૬)

પ્રીયા પાણી પરસ તુજ કરી.

ચંદ્રમુખી થાઉ સુખી રહુ સદા સંગે પ્યારી,

સુખ કરી દુઃખ હરી (હું)—પ્રીયા.

નેણુ મારી પ્રાણુ પ્યારી ચીત્ત ચોરી લીધું તે,

ઓ પ્યારી સુખઝારી તારી પ્યારી;

વાણીથી મહા મગન છું—પ્રીયા.

મુક્તા— (૫૭)

પધારો પ્રાણુ પ્યારા હે આંખોના તારા.

ચાલો શીઘ્ર પ્યારા પૂરમાં તમારા આવ્યા દીન સારા,

મન ધાર્યું થયું મારા પેખી પ્રાણુ પ્યારા;

માધવસેન—પ્રીયા બોલ તારા લાગે ખુબપ્યારા,

મુક્તા—આવ્યા દીન સારા પધારો પ્રાણુ પ્યારા.

પ્રેમ પયો દી પુન્યનીધિ ગુણીયલ ગરીબનિવાજ.

કઠીણ કાકીના કષ્ટથી મુક્ત કરો ગહરાજ,

માધવસેન—તુંવાલી છો દારા આંખો તણાતારા.

મુક્તા—આવ્યા દીન સારા પધારો પ્રાણુપ્યારા.

ઝીણા— (૫૮)

દુખી દુઃખતણા દરિઆવમાંરે,

(૨૬)

કોઇ ઉગારો દીન દયાળ—ટેક.

અહો પ્રભુ હું કોણ અને આશી દશાને પ્રાપ્ત મહીનું.

સુજને કોઇ ઇલાજ નથી સુજતોરે;

સોચું દીલ વિષે દીન રેન—ડુળી.

અરે કોઇ વીર પુરૂષને આ દીન દાસની દયા નહી આવે.

હોય જો વીર પુરૂષ પરાક્રમી,

તે તો લે અળખાની સંભાળ—ડુળી.

હાય હાય હવે શું કરવું મારા દુઃખનો પોકાર કોઇ નહોજ
સાંભળે કે શું,

આવો અળખાને ઉગારવારે;

હોય જો વીર પુરૂષ કોઇ આંધ—ડુળી.

હું દુઃખણીદાર ઉભી દારરે (૨)

ઉભી ઉભી કંઈ પોકારરે હું—ડુળી.

માધવસેન— (૫૯)

જાણી તારી વાતો સધળી મેતો.

તુંછે લપટ અને નફટ,

નીકલ હરામી હઠ હઠ હઠ.

દુરયુધનો તું છે ભંડાર.

જાણે નહીં કાંઇ સારાસાર.

પર નારીથી રાખેપ્યાર,

ફંદી તુજને ફટ ફટ ફટ,

બુદ્ધિસાગર— (૬૦)

અરે કરો કરો નહિ કાં વિચાર.

સિંહ કદી કરે નહીં ધાસનો સીકાર—કરો
નીર દોશીને દોષીત કરતાં,

લાળે નહીં કેમ તમે ઉરમાં લગાર—કરો

માધવસેન—દુરાચારી દુઃખ કારી અવિચારી.

ટેવ તારી છે નહારી,

બુદ્ધિસાગર—કરો કાંઈ વિચાર વિચાર—સિંહ

ગીણા—

(૬૧)

વીધન વિદ્યાર્થીરે થયું મન ધાર્યું,

સુખેથી જાઉં હવે ઘેર—ટેક.

પણો જુદાગરો હવે એ જણાનો,

કેવી રૂડી કીધી છે મેં પેર—વીધન.

મારી મુરાદ સહ પાર પડી છે.

કેવું વાળ્યું સારી પેઠે વેર—વીધન.

ઈશ્વરે માફ કાળ્ય સુધાર્યું;

આજે થઈ ગઈ લીલા લહેર—વીધન.

મુક્તા—

(૬૨)

આનંદનો દિન આજે છે મારે,

દિવસ ગયા દુઃખ કારી. ટેક.

પ્રીતમ સંગે આજ જવાની,

જલદી કફ હું તૈયારી— આનંદ

આજ મારે ઉછરંગ અતીશય.

જાણે અનેક દીવાળી— આનંદ

(૨૮)

માધવસેન— (૬૩)

આજ મારા હૈયામાં હુલાસ,
ચીત્તમાં મગવાની ચટપટ.
અતી ઉમંગથી સ્નેહ સંગથી;
જાઉ પ્રીયાની પાસ—આજ.
સત્વર જાઉં નહી વાંચાળ કરું;
સુખેથી જાઘને,
લાવું સુંદરીને મધ લાવું,
લગની લાગી છે એની મુજ મનમાં,
નિરખું વદન સરે એન્દુ પ્રકાશ—આજ.

માધવસેન— (૬૪)

આશું દુઃખ દીધું ગરીબની વાજ.
પ્રગટ્યો શોક સમાજ બગડ્યું સરવે કાજ,
આજ આજ આજ આજ;
વાલી વીયોગથી હાય લાગી મારે ઉર લાય,
દાદ સુણી જગરાય સુખ આપો દુઃખ જાય.
મહેર કરી મહારાજ આજ આજ આજ આજ;

ઝીણા— (૬૫)

અરરરરર દૈવ દુભે જો હું કાળ્ય કરું નહી.
થરરરરર ધરતી ધૂળે સર સહીત સુકે સહી—ટેક.
વળીનકરે પતીજ મારી કોઠજન જગમાં ફરી.
યાય નીંદાલોકમાં બહુ આબરૂ રહે નહી જરી.—અરરર

(૨૯)

નામલાજે માફે જો આકૃષ્ટથી હાફે કદી.

મેળવું એ નારી એને સત્ય વચન કહું વદી—અરરર.

મલજી—

(૬૬)

જીવન દોરી ગઇછે ચીત ચોરી.

કામની કામણુગારી છળી આનંદકારી.

વીસરે ન વીસારી ગઇછે કાળજી કોરી કોરી.—જીવન

એના પાળે તમામ ધન તોડું.

પણ પ્રિતી એના થકી જોડું,

જીવજતાં સુધી નહી છોડું.

ધરી ઉમંગ ધરીઉમંગ એનાસંગ રમુરંગ,

અંગ અંગમાં અભંગ છે અનંગના તરંગ.

સુપ્રસંગ રાયસંગ કરે જંગ સેન જોડી જોડી—જીવન.

જીમખો—

(૬૭)

ચીત ચાહી તમાફે કામ કરનારો,

જેવો તેવો જણાઉં છું પણ સૌને છેતરનારો—ટેક.

હુતો ચોરો માંદી ફરનારો—તમાફ.

સોંપો કામ સુખેથી મુજને જે ધાર્યું હોય,

આપે મનમાં.

જીઓ કરે છું કેવી ખુબી પુરે પાડુ પલમાં;

ઠરનારો લડનારો હું ન ડરનારો—ચીત.

ચોર—

(૬૮)

અરે હો હાલો ધરી મન હામ.

અરે પસે મળહે મસ અનામ,

અરે હાવે હાવે હધારીએ કામ કામ;

શુભખે—કરો તૈયારી ઝટ તમામ.

ગલજી—પાર પાડો ઉરનો અલીલાખ;

ઝીણા—અસરશી મળશે એક લાખ.

વેલા દેજો સુખ સમાચાર,

અંક ત્રીજો.

મુકતા—

(૬૯)

નથીરે ધરાતી ધીર લગારે.

વિશ્વ પતિ તું ચઢ્ય મુજવારે.—ટેક-

અનીરે હવે હું બહુ દુઃખીઆરી,

રત અમુલ્ય હું હાથથી હારી,

પાને પશ્વો ક્યાંથી આ મૂર્ખ મારે.—નથીરે.

કરૂંરે હવે શું ક્યાં જઉં આજે,

આ દુઃખ દેખી મુજ દીલદાઝે.

વિરહયત્રી વીલખાં અતિ મારે,—નથીરે.

મુકતા—

(૭૦)

લાયે, લાયે, લાયે, લાગી.

ફનાલી દુઃખતણી દાગી.

ત્રેહ જાણીએ મુજને વાગી,

જલીમ જમાળા જાગી.

પડી વીખુટી મુજ વાલમથી.
હું દીન દુરભાગી.—લાયે.
કષ્ટાનુરાગી થઈ હું અભાગી.
વિરહ વેદના જાગી.
દુઃખ દિન આવ્યા, પરહરું કાયા.
અવર કલ્પનાલાગી.—લાયે.

સીંગાર—

(૭૧)

બના હું મેં (૨) દીલગીરી સેં દીવાના.
માલાંકી મ્હેર હું સેં, મીઝીથી એક મેરી,
મુજે કે છોડ બન મેં, અક્ષી ગઈ સોન મેરી
રહા નહિ રંક કરમેં, રમનીય હાય રત્ન
કહાં સેં હુંદ લાવું. કંઈ મેં કોન યલ—બનાહું.
મેં બેડા બનકે બટકું, પોકાઈ પ્યારી, પ્યારી.
ઠ્યાં તદ્દીરે બળકીના, ગયા મેં હિમત હારી—બનાહું.
અબકોન જગાપર રહેના, એ સંકટ કબતક સહેના,
ઉર ધીરજ નેક ધરેના, મન કોઈ ઠોર ઠરેના.

આધવ—

(૭૨)

થઈ દુરપ્રીયા થઈ દુર, દીધું દુઃખ પૂર, બન્યો ચક્રચૂર
નથી ચીત એન, સતાવે મેન, ઝરે નીર તેન,
દુઃખી દીન રેન.

આધવ—

(૭૩)

મુજ પ્યારી વિનારે અહીં
મિત ચંચલ એન પડેજ નહીં, ૭૩.

બહાલી વિયોગ તણા શર વાગે,
 શોક સમુહ સમે ન સહી— મુજ૦
 માંસ રૂધિર બળી બસ્મ થયું સૌ.
 આગ બહુકે ઊર મહી— મુજ૦

માધવ— (૭૪)

સુખનારે ઉપચાર સહુ સુખ દાન જે.
 સહુ ગયાં મારી પ્રાણુ પ્રીયાની સાથ.
 હવે નીરૂ બનીને વનમાં રે બટકું છું સંકટ ભોગવી,
 એજ બહાલીનો આજ વિયોગ વીતાવતાં.
 જાગે મારા ઊરમાં જાલીમ જવાળ— હવે.
 સરૂળ કામ થયું નહીં એકે માહરું,
 ધર્મ સહુ મુજ ઊરની અરૂળ આશ હવે.
 પ્રીયા ગઈ પરહરી, મને દુઃખી આરો કરી.
 ચિત્ત માન એન જરી, રહે નહિ ધીર ધારી
 શી રીતે જેસતું ઠરી, સતાવે વિયોગ અરી.
 કષ્ટ દીનપર કરી, વિપત્તિ વીદારો હરી. વનમાં.

છાકરાઓ— (૭૫)

ઝ્યાંથી આવ્યા ઓ વાણીયા, વળી શીદ ગબરાય.(૨)
 જુઓ જુઓ ભાઈઓ એના મુખ સામુ,
 લજમણું બહુ લાગે નકામું;

વજ્રપાળ—ચિંતા શી તમને થાય, થાય, થાય,

છાકરા—કુબુદ્ધિ તણો ભંડાર, મૂરખનો સરદાર.

મારો ખૂબ માર,

વજ્રપાળ—હવે હાઉં, હાઉં, હવે હાઉં, હાઉં.ઝ્યાંથી

બધા— (૭૬)

હવે ચાણે આવશે એ નાર.

ચિંતા મનમાં થાય અપાર, વાહ, વાહ,

બુઢીયો । કરો વ સાર હો આવાર, ઝટપટહીંડો હુંસે બા
ચોડીયો । પખોને માલીયો બે કહે ઈમ આપણ કરીએ.
ચોંડીયો—તું હંધુ હાસુ કહે સે હંડો વગડામાં ફરીયે હ

લૂંટારા— (૭૭)

અરે ન જાય, ન જાય જલદી પકડો એને પકડો બાઈ.

મુક્તા—અરે હું બાળ, અરે હું બાળ, બાળ, બાળ,

લૂંટારા—છટરે હરામી છોકરા,

મુક્તા—જવાદીયો જાણી ગરીબ;

માલીયો—ન બોલ તું હરામખોર.

મુક્તા—અરર શું દયા ધરો.

લૂંટારા—ચેવી થાય છે દયા,

મુક્તા—હાયરે દસાશી આજમાહરી થઇ પ્રભુ—અરેનજ

મુક્તા— (૭૮)

અરે પ્રભુ મારી આશી દસા થઇ રે.રે.

પડી માહા દુઃખમાં આંધ—પાપ નજ્યાં મને પૂર્વજનમનાં
સંકટ સ્થળમાં સપડાઇ,

દેવ દયાદીસ લાવોને—અજ્ઞાની વારે આવોને.

આ દુઃખમાંથી જાવોને—હવે હૃદય જાયછે ચીરાઇ, —પાપ ટ.

દુઃખીયારીને દુઃખ શું દીધુરેરે, લૂંટીલીધું સૌ સુખમાઈ.

હોંસ હૈયાની રહી હૈયામાં રેરે—ધીરજ કૈયેરે ધાઈ.

પડી છું માહાદુઃખ પાસમાં, આવિ પતીના વાસમાં,
તલકુછું પાપી ત્રાસમાં, જગદીસ એક સરણું તારું—હોસ.

વજ્રપાળ, લૂંટારા— (૭૯)

મેડખાનો દયા કરીમારો નહીંરે,
ખાંધો એને.

બલે લૂંટીલીયો પણ ખાંધો નહીંરે.
સોડીયે એમ.

દાથજેડી તમેને પગે લાગુંરે,
સાનારે જોરેર.

મૂકીદીઓ મદસાળ હું તો માફી માગુંરે.
તને માર્યાવિના મુચનાર નહીંરે—મેડખાનો,

માધવસેન— (૮૦)

અરે ચંડાલો ચીતમાં કરો ન કાંઈ વિચાર.

વિષુ મેતે મરી જાઓ કાં.

કેરથી, પેરથી, ઝેરથી, વેરથી.

ઊધડાવો યમદાર—અરે ચંડાલો.

હમણાં મારી કરૂં હું દાર,

પણ દયા છે દીલમોજર,

જીવ લઈ ભાગી જાઓ સરવે;

કહું કરી પોકાર—અરે ચંડાલો.

કાનીયો (૮૧)
રાયલો.]

અલ્યા પઈલાનું હજી છે ગલામ (૨)

ગલામ પઈલાને કાળે મોટા જોગીરાને—

બાટક દાડી ગામોગામ ગામ—

અલ્યા.

પઈલાને કાળે આપણે આજે હાકમડીની પાહે
હોડોને જમએ.

જઘને તમામ, હધરવા કામ, કરીએ હલામ હલામ—અલ્યા.

જુગદું રમી હું દાર પણ પીહુ, જીતી હું પછલા તે.

હામ હામ—અલ્યા.

જુગારી—

(૮૨)

નવા પરામાં જુગદું રમવા ચાલો બાબાજી આવાર.

સૌ મળી આપણુ રમનરમસું, લહેર થશે ત્યાં અપરંપાર.

માહારાજ તું હીક કહે છે, મારો મત પણ એ છે,

જીવતરતું ફળ તે છે,

નાના, નાના, નાના, નાના, ન જવાય નગરથી બહાર.

નવા પરામાં.

બીકણુ ભારે તુછે, ત્યાં જતાં ડર શું છે,

હું કહું છું તમને હીક, ધરશેમાં કાઢતી બીક.

ગમતને ખાતર ત્યાં જવા, સત્વર થાવો સૌ તૈયાર.

નવા પરામાં.

છો ના કહેતો બાબોજી પણ, આપણુતો આવીશું ત્યાં.

એ સ્થાનક છે સુખદાઇ, માટે ત્યાં જસું બાઈ.

રમત રમશું હર ગાઇ, પગ એક ખામી છે બાઇ.

મુજ પાસે નથી પાઈ.

ભે પૈસા આપુ હું તુજને, ગમનમાં મન માંહી,

લગાર નવા પરામાં.

મનમાં મારે ચટપટ મારે ઝટપટ,

જઘએ આપણુ આજે, ખેત ખેલવા કાજે,

મનને ખુસી કરવા, પરતો પૈસો હરવા,

શું છે કાઢતી પરવા,

ચાલો ચાલો સત્વર જઘએ વીલંબ કરસો નહીં લગાર,

નવા પરામાં.

(૩૬)

(૮૩)

માકરડી } સૌને બોલાવો બોલાવો સારેલી મોરી;
તથા } રમતના કંદમાં ફસાવો સાહેલી મોરી.
અગરડી } પૈસા પાડી લીચો પ્રીતેથી સાહેલી મોરી,

એછે સાકુકારો ના છંયા સાહેલી મોરી,

જુગટાના શોખી જગ્યાય છે તમામ.

કપટ કરીયે, ધન હરવા, તત્પર થા મદીરા પા,

દુખ જવા, સુખ થાવા— સૌને.

જુગારી—

(૮૪)

બળે છે રીસે શાને તું હારી ગયો છે

અરે થયું, થયું, થયું, બેવકુફ.

હું હાર્યો નથી નક્કી, પડી છે મારી લાંઠી;

છટ, છટ, છટ, બળે છે.

નહીં નહીં વદીસ અરે જુદી વાણી,

મેં સહતા સરવે તારી જાણી

નહીં બોલ્ય બસ બસ

જા લુચ્યા જાણું છું તને

છટ દુવો પડ્યો છે તારે.

કેમ જુદા બોલ જિયારે;

સુપ સુપ લુચ્યા સુપ સુપ સુપ—બળે છે.

ગલતી—

(૮૫)

કરવો કોણ ઇલાજ માહરે કરવો કોણ ઇલાજ

કલેસ કરાવ્યો તોય ન ફાવ્યો.

માલનીયે મુજને ભરમાવ્યો.

દેશ તણ પરદેશમાં આવ્યો

ગાંધીનો પૈસો તમામ ગુમાવ્યો,
સંકટ સાગરમાંથી કુખાવ્યો;
ઊર પ્રગટચો સોક સમાજ— માહરે

(૮૬)

સાકરડી નાશી જઈએ ચાલો જલદી અહીંયાંથી.	૧
અગરડી જઈ રવાયકી રહેસે નહીં માન,	૨
ભૂપતના ત્રાસથી ભૂલી જઈશું માન— નાસી	૩
જુગદું રમીને લૂંટ્યા છે સાહુકાર—	૪
એ ગુન્હાથી લૂંટી લેશે ધરખાર નાસી—	૫
નીરખતાં નીચ ફૂલ કોપસે નરેશ.	૬
કેદ કરો સંકટ પમાડસે અસેપ— નાસી.	૭
કહ્યું જે માનશે નહીં તો કષ્ટ પામસો સહી.	૮
ગમાવસો આખર બાધ કે પાસે રહેસે ન પાઈ;	૯
યાસોરે બદનામ ખરાખર યાસો— નાસી.	૧૦

(૮૭)

જમાદાર— } અરે પકડો જલદીથી લગાડો ન વાર.
તથા } બાંધો લૂચ્યાઓને ઊર ડરો ન લગાર—અરે.
સીપાઈ— }

જુગારીયા— હપાઇ હાખ મુકી દીયો અમને,
લાંચ આપીહું ધણીયે મને;
કરીશું ન આવું કામ હવે બીજી વાર—અરે પકડો.
સિપાઈ— લાંચ અમે કાઢીની નથી લેતા;
જુગારીયા— લીઓ સાખ ઓછું નથી દેતા,
જમાદાર— અરે તું બકે સુ એવો હું.
મારો મારો ખુબ માર. કરો. કરો. દાં વિચાર—બાંધો.

ચંચળ—

(૮૦)

નાના નાવલીયાથી પામું છું દુઃખ ભારી,
 પુરના જન સરવેરે કરે નીંધા ભારી;
 દુષ્ટ દોયર નિશદિન મને દે છે દુઃખ અપાર,
 તેમ નથી મુજ સાસુનું મુજને સુખ લગાર.
 નણુદી છે નઠીરી વિધે વચનો સરથી;
 આલાતી નથી અગનીરે. કહી મારા અંતરની,
 આસક છે મુજપર અતિ મુજ સસરો રસરાસ
 તેથી મારી દોયરને કાઢું સધળી કાસ.
 સસરાજીની સંગેરે પછી મોજ મન ધારી;
 હું કીસ હમેસારે કહું વાત વિસ્તારી—નાના.

મુક્તા—

(૮૧)

જન્મ ધરી કીરતાર જગતપર જન્મ ધરી કીરતાર.
 સુખ દોહું ના લગાર—જગતપર;
 જ્યાં જાઉં ત્યાં દુઃખવીણુ પીણુ દેખું નહીં
 નીરધાર—જગતપર.
 ઊર અકળાએ, જીવ ગભરાયે અંગે ઊઠે
 અંગાર—જગતપર.
 વિયોગના સર વાગે નિરંતર, મારા શરિરમોઝાર.
 —જગતપર.

માધવસેન—

(૮૦)

ના મળી નારીરે હો પ્રાણથી પ્યારી.
 મદન કષ્ટનું સદન બનીને,
 દુઃખ દે છે અતિ અરરરરર;
 આંસુ ખરત ખુબ ખરરરરર—ના મળી

કીયા જનમનું પાપ પ્રગટીયું
કરણી નડી કોણુ ભવની;
હવે જીગારો આ વિપતીથી.
તુંહી, તુંહી, તુંહી, તુંહી, શીવ શીવ શીવ શીવ.
શીવના-મળી

માધવસેન— (૯૧)

પકડોછો કેમ વિના અપરાધે જમાદાર,
ડર બતાવી અપાર કરો નહીં કાં વિચાર.—કેમ.
આવો અન્યાય નકરો, ઇશ્વરથી ડરો.
દયા દીલમાં ધરો, અહંકાર પરહરો.
આ શું કરો, જરા ડરો.—કેમ વિના.

વારાંગનાઓ— (૯૨)

મળીને મંગળ ગાવો મનમાં મોદ ભરી.
અતિ આનંદ ધરી ધનંછે આજ ધડી.
વિલુએ મેહુર કરી. (૨)
હાં હાં હાં હાં મળીને મંગળ ગાવો મનમાં.
મનોહર મંગળના સાજ સજે સર્વ સખી.
લીયો ફળ નેનનું સહુ વૃષ્ટનું રૂપ લખી.
કૃતાર્થ જન્મકરી નિહાળો ફરી ફરી.
હાં હાં હાં હાં—મળીને.
નિહાળો રચના સ્વયંવરની સર્વ મળી,
સ્થંભની શોભા ધણી જડયાં છે રત્ન માણી;
જેમ મન મથ્વરતિ નળ દમયંતિ સતી.
તેવી આ બેજી તણી મનોહર જોડ બની (૨)
હાં, હાં, હાં, હાં,— મળીને.

તમામ પાત્રો—

(૯૬)

જય જય રઘુવર અગધર, નગધર.

વિશ્વંભર વિશ્વેસ.

અભિવંદન શ્રી અવધેસ.

કરીયે સુખદાન સુરેસ—જય જય.

જય સચરા ચરના સ્વામી.

મુક્તા—

પ્રભુ પ્રણતપાલ ગુણ ગાત્રી,

સુખકર, દુઃખહર, જગધર.

તારો મહીમા અચળ અસેષ,

સુખથી સંતન સંત ઊધારણ.

હર્ષથી ગાવત ગુણ હમેશ.

શેષ ગણેશ સુરેસ ધનેશ.

દિનેશ હમેશ અહો અપિલેશ.

ગુણવાન આવા દંપતીની.

જોડ નિશ્ચળ રાખજો.

કરૂણા કરી કરૂણાનિધિ.

સૌ કષ્ટ કાપી નાખજો.

અરજી છં એ અમારી.

પ્રભુ લીયો સ્વીકારી.

અમને બરસો બારી.

બક્તિ દિયો તમારી.

વિશ્વંભર વિશ્વેસ.

સમાપ્ત.

